

Nõuetele vastavuse (cross compliance) rakendamine Eestis

Madli Karjatse
Põllumajanduskeskkonna
büroo

30.september 2008

Põllumajandus ministeerium

Ajaloost

- Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) mõjust keskkonnale hakati rääkima 1970.-tel
- 1992. aasta ÜPP reformi ajal tekkis nõuetele vastavuse (CC) idee
- CC on EL 2003.a. ÜPP reformi üks tähtsamaid tulemusi

Põllumajandus ministeerium

Õiguslik alus

- EÜ Nõukogu määrus 1782/2003, eriti artiklid 4 ja 5 ning lisad III ja IV
- EÜ Nõukogu määrus 1698/2005
- EÜ Komisjoni määrus 796/2004
- EÜ Komisjoni määrus 1975/2006

Põllumajandus

ministeerium

Olemus

Nõuetele vastavuse süsteemi rajamisega peavad EL liikmesriigid tagama, et **põllumajandustoetusi makstakse täies mahus** vaid neile põllumajandustootjatele, kes:

- täidavad erinevatest seadustest tulenevaid nõudeid
- majandavad oma põllumajandusmaal järgides häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi

Põllumajandus

ministeerium

Olemus

Nõuded tulenevad nõukogu määruse 1782/2003 artiklitest 4 ja 5 ning vastavatest lisadest 3 ja 4.

Põllumajandus

ministeerium

Olemus

- CC nõudeid peab täitma **kogu ettevõttes**
- nõuete rikkumine on otseselt seotud **toetuse vähendamisega**.
- süsteem peaks välistama juhud, kui põllumajandustootja saab elementaarsete nõuete rikkumisel karistada küll valdkonna järelevalveasutuse poolt, kuid põllumajandustoetust saab ikka täies mahus.

Põllumajandus

ministeerium

Millised toetused on seotud?

1. Otsetoetused:
 - ühtne pindalatoetus
 - energiakultuuri toetus
2. MAK 2007-2013 II- telje toetused:
 - ebasoodsamate piirkondade toetus
 - põllumajanduslik keskkonnatoetus
 - Natura 2000 toetus põllumajandusmaale
 - Natura 2000 toetus erametsamaale
 - loomade karjatamise toetus
 - kaitsemetsa rajamise toetus

Põllumajandus ministeerium

Olemus

- Nõuetele vastavus (*cross compliance*) jaguneb kaheks:
 - Head põllumajandus- ja keskkonnatingimused (GAEC)
 - Kohustuslikud majandamisnõuded (SMR)

Lisaks! Põllumajandusliku keskkonnatoetuse taotlejatele rakenduvad nõuetele vastavuse süsteemiga sarnaselt väetiste ja taimekaitsevahendite miinimumnõuded

Põllumajandus ministeerium

Head põllumajandus- ja keskkonna tingimused (GAEC)

- Head põllumajandus- ja keskkonnatingimused on ELi etteantud standardid, millele Eesti on kehtestanud vastavad nõuded.
- On seadusega võrreldes rangemad nõuded, kuid nende täitmine ei peaks olema lisategevus, kui taotleja täidab häid tavasid.

Põllumajandus

ministeerium

Head põllumajandus- ja keskkonna- tingimused (GAEC)

- Osaliselt hakkasid otsetoetustele kehtima juba 2004 aastast ja viimati on neid täiendatud 2008. aastal.
- Maaelu arengukava toetustele arengukava toetustele kehtivad alates 2007. aastast.
- Kohapealseid kontrole viib läbi PRIA

Põllumajandus

ministeerium

Head põllumajandus- ja keskkonna- tingimused (GAEC)

Nõuded on hetkel kirjas põllumajandusministri
määruses nr 30 (2008, ÜPT), lisaks MAKi
lisas 3.

Põllumajandus

ministeerium

Head põllumajandus- ja keskkonna- tingimused (GAEC) pm määruses nr 30:

2.peatükk

NÕUDED HEADES PÕLLUMAJANDUS- JA
KESKKONNATINGIMUSTES
PÕLLUMAJANDUSMAA KOHTA

- § 2. Minimaalne hooldustööde tase
põllumajandusmaal
- § 3. Mulla orgaanilise aine säilitamine
- § 4. Mulla struktuuri säilitamine
- § 5. Püsirohumaat säilitamine
- § 6. Püsirohumaat kasutusotstarbe muutmise loa
taotluse menetlemine
- § 7. Püsirohumaat rajamise kohustuse määramine

Põllumajandus

ministeerium

Kohustuslikud majandamisnõuded (SMR) jagunevad ja hakkavad kehtima:

- **keskkond – 2009 a.**
- inimeste ja loomade tervishoid ning taimetervis – 2011 a.
v.a. **loomade registreerimine ja identifitseerimine – 2009 a.**
- loomade heaolu – 2011 a.

Põllumajandus

ministeerium

Kohustuslikud majandamisnõuded (SMR)

Sisuliselt on tegemist siseriiklikest õigusaktidest tulenevate nõuetega, mille rikkumine seotakse põllumajandustoetusega.

Ei peaks olema taotleja jaoks lisanõuded, kui taotleja täidab seadusi ☺.

Põllumajandus

ministeerium

Kohustuslikud majandamisnõuded (SMR)

Kohustuslike majandamisnõuete õigusaktide
vastavustabel on avaldatud MAK 2007-2013 lisas
III

Põllumajandus

ministeerium

Kohustuslikud majandamisnõuded (SMR)

Kohapealseid kontrole hakkavad läbi viima oma
valdkonna pädevad asutused:

- Keskkonnainspeksioon
- Taimetodangu Inspeksioon
- Veterinaar- ja Toiduamet

Põllumajandus

ministeerium

Kontrollimine

Nõuetele vastavust peab kohapeal kontrollima vähemalt ühel protsendil taotlejatest.

Ühtse kontrollivalimi moodustab PRIA kohapealsete kontrolliasutustelt saadud riskide ja juhumeetodi alusel.

Põllumajandus

ministeerium

Sanktsioneerimine

Kohapeal hinnatakse hindamistabeli alusel ka nõude rikkumise:

- tõsidust
- püsivust
- ulatust
- korduvust

Vastavalt sellele määratakse vähendamised.

Põllumajandus

ministeerium

Töökorraldus

12.dets.2005.a loodi põllumajandusministri käskkirjaga nõuetele vastavuse alane komisjon.

Komisjoni kuuluvad esindajad
Põllumajandusministeeriumist,
Keskkonnaministeeriumist, VTAst, KKlIst, TTlIst,
Põllumajandus-Kaubanduskojast ja PRIAst ning uue
eelnõu kohaselt ka Eestimaa Põllumajandustootjate
Keskliidust, Eestimaa Talupidajate Keskliidust ja Eesti
Konsulentide Ühingust.

Põllumajandus

ministeerium

Töökorraldus

Komisjoni ülesanded:

- võrrelda Eesti õigusaktide nõudeid EL õigusaktidega
- töötada välja kontrollisüsteem (sh. ametkondadevaheline vastutusala ja teabe vahetamine, kontrollivalimid, kontrollijuhised, sanktsioonid nõuete mittetäitmise eest)

Põllumajandus

ministeerium

Ministeeriumi tegemised:

- Nõustamisteenuse koordineerimine. Koolitused ja käsiraamat nõustajatele.
- Nõuetele vastavuse olemust tutvustav voldik põllumajandustootjatele.
- Nõuetele vastavuse veebilehe loomine tootjatele ja nõustajatele.
- Seadusandluse väljatöötamine. Alused ÜPPS ja eraldi põllumajandusministri määrus.
- Infopäevad tootjatele.

Põllumajandus

ministeerium

PRIA tegemised:

- Riskide hindamise koordineerimine, riskide kogumine riskianalüüsi jaoks (üks tsentraalne analüüs), kontrolliprotseduuride koordineerimine koostöös kontrolliasutustega, elektroonilise andmebaasi loomine asutustevahelise info edastamiseks

Põllumajandus

ministeerium

Nõuetele vastavuse logo

Põllumajandus ministerium